

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

STERİLİZASYON ÜNİTESİ İŞLEYİŞ TALİMATI

AMAÇ: Sterilizasyon ünitesinin işleyiş sürecinin tanımlanmasıdır

UYGULAMA ALANI: Merkezi sterilizasyon ünitesi ve klinikleri kapsar.

SORUMLULUKLAR: Merkezi Sterilizasyon Birimi, Kliniklerde Hemşire/Diş Klinik Yardımcıları

TANIMLAR:

OTOKLAV: Basınçlı buhar ile yapılan sterilizasyonda kullanılan cihaz.

DEKONTAMİNASYON: Zararlı biyolojik maddelerin uzaklaştırılması, yok edilmesi. Fiziksel ve kimyasal kirliliğin temizlenmesi için kullanılır.

STERİLİZASYON: Cansız yüzeyler üzerindeki mikroorganizmaların sporlar dahil, tüm yaşam şekillerinin yok edilmesidir.

BOWIE-DİCK: Vakumun etkinliğini ve buhar doygunluğunu gösteren test.

KİMYASAL İNDİKATÖR: Sterilizasyon hatalarını belirlemek için (yanlış ambalajlama, yükleme, sterilizatörün arızaları) kullanılan test.

FAALİYET AKIŞI:

- ALANLAR;
  - Kirli alan: Temizlik ve dekontaminasyon işlemlerinin uygulandığı alandır.
  - Temiz Alan: Paketleme işlemleri ile sterilizasyon cihazına yükleme işlemlerinin uygulandığı alandır.
  - Steril alan: Steril malzemenin cihazdan çıkarıldığı ve depolandığı alanlardır.
- ISI-NEM AYDINLATMA;
  - Sıcaklık ve nem: Bütün çalışma alanlarında 22°C, %60'ı aşmaması için günlük olarak iki kez ölçümleri yapılır ve kayıtları tutulur.
  - Aydınlatma: Tüm alanlarının yeterli özellikte olması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Hazırlayan Birim Kalite Komisyonu	Kalite Sistem Onayı	Yürürlük Onayı
---	---------------------	----------------

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

STERİLİZASYON ÜNİTESİ İŞLEYİŞ TALİMATI

- EKİPMANLAR;

Merkezi sterilizasyon biriminde sterilizasyon işlemi için alet yıkama - dezenfeksiyon ve kurutma makinesi ve basınçlı buhar otoklav kullanılmaktadır. Paketleme işlemleri için kesme ve kapama makinesi bulunmaktadır. Bununla birlikte çalıŐanların kullandıkları koruyucu ekipmanlar yer alır.

- ÇALIŞMA KOŐULLARI VE KURALLARI;

- BulaŐıcı hastalığı olan ya da taŐıyıcı olduğu tespit edilen personellerin bu birimde gevlendirilmeleri yapılmaz, Hastane içinde baŐka birimlerde gevlendirilirler. Bu birimde çalıŐacak personele göreve baŐlamadan önce gerekli kan ve diğer testler yaptırılır.
- Sterilizasyon biriminde dinlenme alanı dışında kalan tüm çalışma alanlarında yeme ve içme yapılmaz, yiyecek ve içecek bulundurulmaz.
- Birim genel ve günlük temizlikleri belirlenen kurallara ve planlara uygun olarak yapılır ve kontrol edilerek kayıt altına alınır. ÇalıŐanlar alıŐma süreleri boyunca Hastane idaresini belirlediği kıyafetlerini giyer, gerekli koruyucu ekipmanlarını kullanırlar.

- STERİLİZASYON SRECI;

- n Temizlik ve Dekontaminasyon:

Kirli aletler basınçlı suyla yıkanır. Spatül dıŐındaki aletler yıkama makinesine yerleştirilir. Spatller yıkandıktan sonra enzimatik solüsyonda (siman çözücü) 20 dakika bekletilir. Daha sonra sudan geçirilir, alet yıkama makinesi ile iŐlemlerine devam edilir. Çift kapılı alet yıkama makinesinin Kirli Oda bölümünden yerleŐtirilen aletler uygun program seçilerek yıkama işlemi yapılır. YıkanmıŐ aletler, kuru Şekilde Temiz Alandan makinenin kapağı açılarak alınır. Paketleme aŐamasında aletlerin organik kir ve materyallerden tamamen arındırılmıŐ olduğu görüldükten sonra iŐleme devam edilir. zerinde kalıntı olan aletler paketlenmeden temizliği tekrarlanır.

- Hazırlık Bakım Sayım Kontrol ve Paketleme İŞlemleri:

Yıkanan aletler paketlenmeden önce kontrol edilerek herhangi bir problem olup olmadığına bakılır. Kontrol edilen aletlerin sayımı tekrarlanır giriŐleri yapılır. Her iŐleme göre ayrılan aletler ebatları göz önünde bulundurularak paketlenir.

- Steril Edilmesi ve Depolanması:

Paketlenen aletlerin özelliklerine göre otoklavın n kapısından otoklava yerleştirilir. Aletlerin zelliklerine göre uygun program seçilerek sterilizasyon işlemi yapılır. Sterilizasyonu Őüpheli aletler ile delinmiŐ, yırtılmıŐ, ıslak paketlerin sterilizasyon işlemleri tekrarlanır. Sterilizasyon işlemi tamamlanmıŐ aletler raflara aletin cinsine göre yerleştirilir. Steril olarak saklanan

Hazırlayan	Kalite Sistem Onayı	Yürürlük Onayı
Birim Kalite Komisyonu		

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

STERİLİZASYON ÜNİTESİ İŞLEYİŞ TALİMATI

malzemeler kullanıma verilir. Önce steril olan malzeme önce çıkıŐ yapılır. Steril edilip de kullanıma verilmeyen aletler Sterilizasyon Birimi Steril Alanda en fazla altı ay süre ile muhafaza edilir. Altı ay sonunda kullanılmamıŐ paketlerin sterilizasyonları tekrarlanır.

- İNDİKATÖR KULLANIMI;

Günlük yapılan Bowie- Dick test, kimyasal indikatör sonuçları, vakum kaçak test sonucu ile alet yıkama makinesi temizlik-etkinlik kontrol test sonucu etiket/çıkıtısı Sterilizasyon İşlemleri Takip Formuna uygun olup olmadıkları belirtilerek kaydedilir.

- Bowie-Dick Testi:

Sınıf 2 işlem indikatörüdür. 134 derecede 3,5-4 dk. sonuç verir. Cihaz üzerinde bulunan monitörler, sterilizatör içerisinde zaman, sıcaklık, buhar basıncı, bağıl nem ve gaz konsantrasyonu gibi parametrelerin ölçülmesini ve bunların personel tarafından takip edilmesini sağlar. Her gün aynı saatlerde otoklav boşken Bowie-Dick Test paketi sterilizatörün alt rafına vakum pompasına en yakın yerine yerleştirilir. Cihaz kapatılarak cihazın BowieDick Test programı çalıştırılır. Program bitince test yaprağı kontrol edilir, işlem sonrası homojen bir renk değıŐimi gözlenmelidir. Test paketinde sorun yoksa Sterilizasyon İşlemleri Takip Formuna uygunluk bilgisi belirtilerek yapıştırılır. Sterilizasyon işlemi yapılabilir. Test yaprağında homojen olmayan renk değıŐimi/dağılımı varsa vakum fonksiyon yetersizliğı otoklav ortamında bir sızıntının varlığı veya yoğunlaşmayan buhar varlığı olduğı düşünülür. Cihaz kapatılarak teknik servise haber verilir.

- Kimyasal İndikatör:

Hastanemiz ve bağıl biriminde sınıf 6 veya 5 indikatörü kullanılmaktadır. 121 derecede 15 dk. 134 derecede 7 dk.'da sonuç verir. Her paket içine bir kimyasal indikatör yerleştirilir. Kullandığımız indikatör işlem öncesi pembe renkten (markaya göre renkler farklı olabilir) işlem sonrası siyah renge döner. İşlem sonrası indikatörde bir sıkıntı varsa paket katlara gönderilmez sterilizasyon işlemi yenilenir. Her bir çevrime ait indikatör örneğı Sterilizasyon İşlemleri Takip Formuna yapıştırılarak uygunluk durumu belirtilerek kayıt altına alınır.

- Maruziyet Kontrolü:

Renk değıŐimi gösteren kimyasal indikatörlerle, kabaca paketin sterilizasyon işlemine tabi tutulup tutulmadığını gösterir. Sterilizasyon biriminde kullanılan sterilizasyon rulolarının üzerinde yer alan renk değıŐimi ile tespit edilir. Renk değıŐimi olmayan paket kullanıma verilmez, paket değıŐtirilerek tekrar sterilizasyon işlemi yapılır.

- CİHAZLARIN GÜNLÜK BAKIMLARI;

- Otoklavların Bakımı:

Otoklavlar çalıştırılmadan önce su ve hava kontrolü yapılır. Otoklavda kullanılan su saf veya dionize su olmalıdır (su arıtılmalıdır). Her sabah Bowie- Dick Test yapılır. Vakum kaçak testi

Hazırlayan	Kalite Sistem Onayı	Yürürlük Onayı
Birim Kalite Komisyonu		

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

STERİLİZASYON ÜNİTESİ İŞLEYİŞ TALİMATI

yapılır. Vakum kaçak testi 1mmbar/dakikadan az ise haftada bir kez yapılır. Vakum kaçak testi 1mmbar/dakikadan fazla ise her gün yapılır, 1,3 mmbar/dakika üzerinde ise cihazın çalışması durdurulur. Teknik servise haber verilir. Otoklavlara çok fazla yükleme yapılmamasına dikkat edilir. Buhar geçişine engel olmayacak şekilde yükleme yapılır.

Program bitince cihaz açılır. Sıcak olduğu unutulmadan malzemeler ısıya dayanıklı bir eldiven kullanılarak çıkartılır. Yükleme aralarında paketler çıkartıldıktan sonra makinenin içinde kalıntı oluşmuşsa temizliği yapılır.

Her çevrimde makine kapaklarındaki contalar, lastikler otoklav bakım spreyi ile yağlanır. Yırtık ve kopma varsa cihaz kullanılmaz teknik servise haber verilir.

Gün başlangıcında ve gün sonunda üretici firmanın verdiği bilgilere göre cihazın temizliği yapılır. Otoklavın içi sıvı deterjanlı su ile yüzeyi çizmeyen malzeme ile silinir.

Temiz su ile durulanır ve kurulanır. Kontrol paneli üzerindeki lambaların yanıp yanmadığı kontrolü yapılır.

➤ Alet Yıkama Dezenfeksiyon Kurutma Makineleri:

Her gün sabah elektrik (güç kaynağı) kontrol edilir. Aletin Kirli alandaki alt kapağı açılır, solüsyonları dolu olup olmadığı kontrol edilir. Hortum uçlarının tıkalı olup olmadığı kontrol edilir. Aletin Kirli alan tarafında olan üst kapağı açılır kabin içindeki ızgaralarda yabancı madde olup olmadığına bakılır. Yabancı madde olmamasına dikkat edilir. Yıkama kolları elle döndürülerek kontrol edilir. Tıkanıklık varsa basınçlı su ile temizlenir.

Tepsilere çok alet yerleştirilmez. Tüm aletler su ile temas edecek ve birbirine zarar vermeyecek şekilde makineye yerleştirilir. Üzerinde organik kir bulunan aletler enzimatik solüsyonla işlemlerden geçirilir. Aletler makineye yerleştirildikten sonra dijital ekrandan malzemeye uygun program seçilir. Program bittikten sonra temiz alanda bulunan kapağı açılarak soğumaya bırakılır. Her gün akşam kapak yüzeyi, iç yüzeyi dezenfektanla (orta düzey ve/veya yüzey dezenfektanı) silinir. Temiz su ile durulanır, sonra da kurulanır.

➤ Kapama/Kesme Cihazı Bakım ve Kullanımı:

Cihazların çalışması için 220 voltluk prize takılı olduğu kontrol edilir. İstenilen ısıya (150-180 derece) gelmesi beklenir. Kapama cihazının sol tarafından paketler geçirilir. Makine otomatik olarak paketleri kapatır.

Kapanan kısmın istenilen şekilde olduğu kontrol edilir. Rulo sıkııııında çekerek ya da kapak açılıyorsa açılarak çıkartılmaya çalışılır, makine zorlanılmaz, çıkmıyorsa teknik servise haber verilir. Elektrikle ilgili sorunlarda cihazın fiŐi çekilir teknik servise haber verilir. Her gün gün sonunda deterjanlı su ile silinir. Temiz su ile durulanır, kurulanır. Her ay birim dışında teknik atölyede içine sıkıııan malzeme (kâğıt parçası) olma ihtimaline göre hava tutularak temizlenir.

Hazırlayan Birim Kalite Komisyonu	Kalite Sistem Onayı	Yürürlük Onayı
---	---------------------	----------------

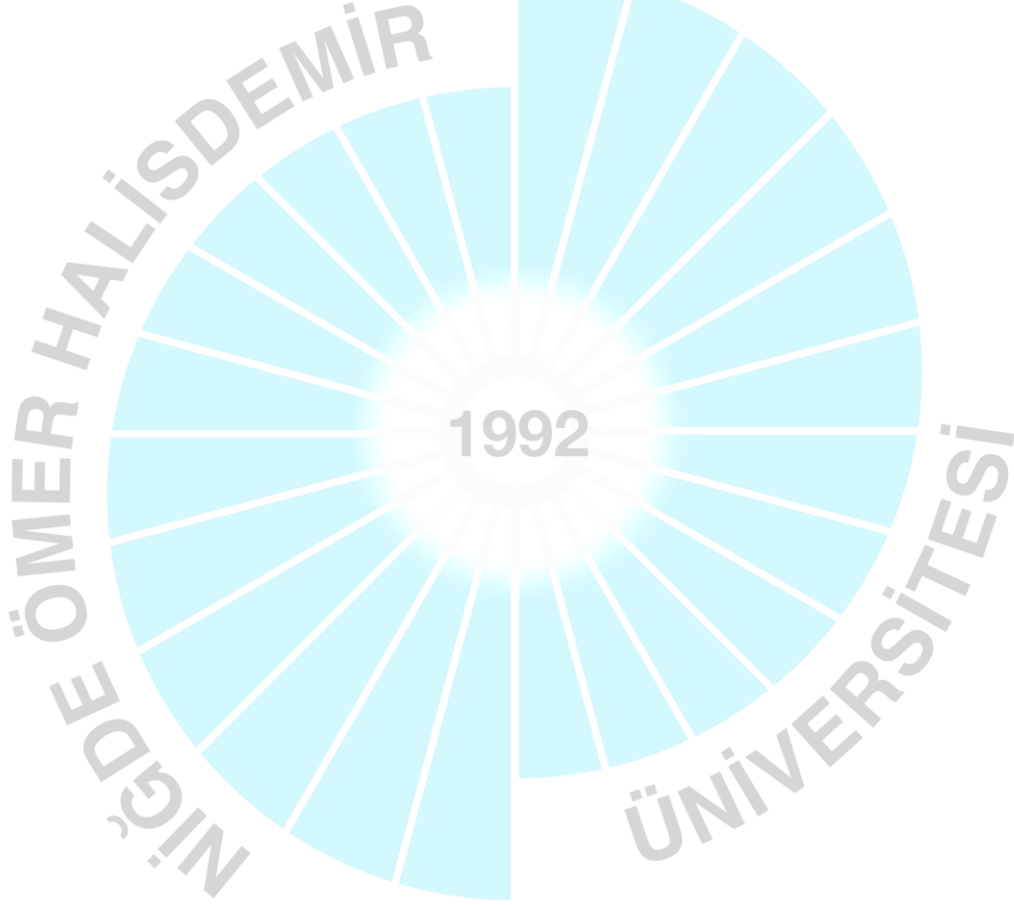
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

STERİLİZASYON ÜNİTESİ İŞLEYİŞ TALİMATI

- LÜMENLİ VE ÇOK PARÇALI ALETLER:

Hastanemizde lümenli ve çok parçalı aletler yıkama işlemlerinden önce ayrılabilen parçaları ayrılır. İçinden su ve/veya hava geçirilir, özel fırça kullanılarak içleri temizlenir. Yıkama işlemi için hazırlanan aletler alet yıkama makinelerine uygun şekilde yerleştirilir.

Tüm lümenli aletler ile aeratör vb. aletler hava su ve yağlama işlemleri yapıldıktan sonra alete uygun paketlenme ve sterilizasyon işlemleri yapılır. Aeratör vb. cihazlar dışında kalan lümenli aletlerin kontrollerinde yukarıda anlatılan kontrol süreçleri geçerlidir, aynı testler lümenli aletler için de uygulanır. Aeratörler kimyasal, maruziyet testleri uygulanır.

Hazırlayan Birim Kalite Komisyonu	Kalite Sistem Onayı	Yürürlük Onayı
---	---------------------	----------------